

ning af manioka-, tapioka-, kassava- eller arrowrot eller andra utländska rötter eller vegetabilier eller produkter däraf måtte åsättas en extra tillverknings-skatt af 5 öre per liter 50 procents brännvin, eller, därest denna tilläggsafgift ej är rätt afvägd, den extra tilläggsafgift, som befinnes lämplig.

Stockholm den 11 mars 1910.

Sixten Neiglick.

Nr 236.

Af herr **Wavrinsky m. fl.**, i anledning af *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning med tulltaxa för inkommande varor.*

I Kungl. Maj:ts till innevarande Riksdag afgifna proposition, nr 69, med förslag till förordning med tulltaxa för inkommande varor föreslås en del tullsatser för frukter och bär, angående hvilka undertecknade vördsammast anhålla att få föreslå några ändringar, och bedja vi att till stöd för denna vår anhållan få anföra följande.

Att en af folkhälsans viktigaste och djupaste rötter är en sund och riklig näring, torde utan vidare vara klart för hvar och en, som sysslat med degenerationsspörsmålet. En otillfredsställande och oriktigt vald föda anses af många vår tids förnämsta fysiologer såsom orsaken till en hel rad folksjukdomar, till abnorma begär och till en fysiskt och psykiskt mindre lufs- och arbetsduglig ras.

Härvid må erinras om de i början af detta sekel af den ryktbare amerikanske näringsfysiologen professor Chittenden föranstaltade undersökningar, hvilka ådagalägga, att en diet, rik på kolhydrater, d. v. s.

rot- och trädfrukter, sädesslag och grönsaker, med så ringa mängd ägghvita som möjligt, är den fysiologiskt riktigaste och den bästa befrämjaren af hälsa, arbetskraft och ett friskt och sundt släkte. Professor Chittendens undersökningar ha vunnit erkännande af alla kulturländers främsta fysiologer. Professor Olof Hammarsten, vårt lands främste fysiolog, fäller om dieten, sådan den nu allmänt förekommer, det hårda domslutet: *fullständigt på afvägar*, och förordar en *öfvervägande* vegetarisk diet. Professor Thunberg i Lund tager äfven starkt till orda i samma riktning. I Danmark har den framstående näringsfysiologen, doktor Hindhedes arbeten, byggda på professor Chittendens undersökningar, vunnit en oerhörd spridning och föranledt, att danska riksdagen, som till fullo insett den stora nationalekonomiska och sanitära betydelsen af den i doktor Hindhedes arbeten förordade dietförändringen, tilldelat doktor Hindhede ett årligt understöd, på det han måtte kunna ostördt fortsätta sina undersökningar och sin upplysningsverksamhet. Det danska allmänna läkaresällskapet har äfvenledes tagit kraftigt till orda för dietens utveckling i en sundare riktning och skarpt uttalat sig mot alla tullar på frukt m. m., hvilka direkt hindra en sådan utveckling. Öfverallt i de stora kulturländerna synes äfven konsumtionen af frukt i de breda lagren vara i starkt stigande. I Sverige är denna konsumtion ännu hindrad af höga tullar, hvilka väl i ringa mån hindrat fruktens inträngande i de förmögnare hemmen, där den på grund af den större omväxlingen i föda lättast kunnat undvaras, men så godt som totalt utestängt den från de fattiges bord. Så ha t. ex. lyxdadlar jämte fikon i småaskar vunnit spridning och afsättning, medan de billigare och i näringsvärde fullt jämförliga, om ock icke fullt så delikata dadel- och fikonsorterna fortfarande äro ett okänt födoämne hos de annars så osundt lefvande, kaffe- och alkoholförbrukande breda lagren. Om ock möjligen en tull på lyxdadlar och fikon kan vara förklarlig, så är dock en sådan på de enklare och som folkföda i stor utsträckning lämpliga, billigare sorterna icke försvarbar. I detta sammanhang må erinras om, att dadlarnas näringsvärde i kalorier (värmeenheter) är 309 och fikonens 259, medan hönsäggets är 151. Vidare må framhållas, att äpplets näringsvärde är 59, vindrufvornas 71 och bananernas 105, medan söt mjölk når upp till 65, gädda till 72 kalorier o. s. v. Lägga vi härtill frukternas läskande och blodrenande betydelse samt lättheten att förvara dem och deras egenskap att utan tillredning alltid vara färdiga för förtäring, så inses hvilket betydelsefullt födoämne, som genom tullen på frukt beröfvas just de breda lagren af vårt folk. Om dessa lager i stor utsträckning förstöra sig med alkohol eller

kaffe, så måste orsaken till en icke ringa del sökas i otillfredsställande föda och brist på sunda njutningsmedel. Att frukten, på samma gång den är ett förträffligt födoämne, äfven är ett njutningsmedel af sundaste och bästa beskaffenhet, hvilket på bekostnad af ohälsosamma drycker samt tand- och inagfördärfvande konfekt borde i största möjliga utsträckning uppmärksammas och uppmuntras, torde utan vidare vara gifvet för hvar och en.

Då nu läkarevetenskapen i allt högre grad värdesätter frukter såsom gynnande folkhälsan och motverkande skadliga njutningsmedel, som tära på densamma, synes det oss vara oriktigt att, genom bibehållande af vissa tullar och förhöjande af andra, för de mindre bemedlade klasserna förhindra åtkomsten af några bland de yppersta och renaste näringsmedel samt ofarligaste och sundaste njutningsmedel, naturen producerar, för att för en ringa statsinkomsts skull begränsa dessa medel till användning bland vårt folks förmögnare klasser. Vi ause därför, att om också tullar å de fruktslag, som inom landet odlas, till skydd för den inhemska produktionen må kunna ifrågakomma, de dock icke böra höjas samt att de i vårt land icke producerbara men till allmän användning lämpliga frukterna citroner, bananer, vindrufvor, vissa slag af nötter, dadlar och fikon böra vara tullfria.

På grund af hvad vi sålunda anfört, tillåta vi oss vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville besluta följande ändringar i Kungl. Maj:ts förslag till tulltaxa:

citroner, bananer, vindrufvor.....		fria
äpplen och päron.....	1 kg.	10 öre
fikon och dadlar, förpackade i askar.....	1 kg.	25 »
d:o » d:o lösa i mattor eller säckar		fria
nötter, val- och andra slag, ej särskildt nämnda.....		fria

Stockholm den 14 mars 1910.

Edvard Wavrinsky.

Rikard Hagberg.

Herm. Carlson.